

העלון יוצא לעילוי נשמת מזיאנה נג'ימה בת חנינה לבית זוזאן ע"ה, ובעלה מיקיץ וצאני בר רחל ע"ה

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בית נאמן

מוצ"ש פרשת בשלח, י"ד בשבט תש"ף

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח" רחוב הרב עוזיאל 43 ב.ב.

בשעה 20:00

ביתן לשמוע
כשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה
או בקול גאמן: 079-9-367-367
אזכור בית נאמן:
079-9270505

נושאי השיעור:

- א. מגיפת הקורונה. ב. טיפול בשבת בחולה נכרי. ג. פירוש הפסוק "כי אני ה' רופאך". ד. רפואה מונעת. ה. גנות העצבות ומעלת השמה.
- ו. הרמב"ם מונה רק מצוות שהם לדורות. ז. הרמב"ם ע"ה צמוד לפשטו. ח. "ולא יבואו לראות ככלע את הקודש". ט. ברכות התורה דאורייתא או דרבנן. י. טבילת כלים דאורייתא או דרבנן. י"א. הרואה מלך ללא בגדי מלכות. י"ב. אכילת ריבת אתרוגים. י"ג. מוה"ר הגאון החסיד רבי ינון חורי זצ"ל.

"ובעת ההיא ימלט עמך"

א. יישר כח (לחזן ר' כפיר פרטוש ולאחיו ר' יהונתן הל"ו על השיר "רחום אתה").! השבוע ספרו על מגיפת הקורונה בסין, מאיפה באה המגיפה הזאת? עדיין מחפשים את הסיבות, אבל הסיבה הקרובה ביותר שהיא באה מאכילת דברים לא בריאים. בסין מקיימים את הפסוק "כל רמש אשר הוא חי, לכם יהיה לאכלה" (בראשית ט"ג)... אוכלים צפרדעים, אוכלים נחשים (עקרבנים, אינני יודע), אוכלים כמעט הכל (איך אומרים הפיליפינים? כל דבר שזו תאכל אותו...), ומזה באים כל מיני מחלות. אחד עשר מיליון אנשים סגורים בעיר ענקית "עיר גדולה לאלקים" (זונה ג' ג), אם יצא אחד מהם החוצה מי יודע מה שיעשו. היתה פעם מגיפה באירופה בשנת חמשת אלפים ק"ט (לפני שש מאות שבעים שנה) - 'המגיפה השחורה', אומרים שבה שליש העולם הושמד. מה עשו הרשעים? אמרו: היהודים אשמים, למה? כי הנפטרים היהודים היו פחות מאשר אצל הגויים (גם מהיהודים מתו, המגפה הייתה נוראה ואיומה. וגם לא היה הבדל בין עשירים ובין עניים), והתנפלו על היהודים והרגו בהם, קהילות שלימות הלכו לאיבוד? מאיפה באה המגפה אז? לא יודעים. אבל בגלל שעם ישראל זהיר במאכלים שלו, זהיר בנטילת ידים, זהיר בדיני טהרה, זהיר בניקיון - 'הייתם נקיים מה' ומישראל' (במדבר ל"ב כ"ב), ניצלו מזה. ועכשיו במגיפה בסין, סגרו את כל העיר.

לטפל בשבת בחולה נכרי

ב. יש ספר אחד שמו 'אורח לחיים', ואבא ע"ה חשב שהמחבר הוא תלמיד חכם, כי הוא מזכיר את הרז"ה, ואיך אדם יכול להכיר את רבי זרחיה הלוי אם 1. חיבר את השיר הזה רבאל ענתבי ע"ה. היום מעטים השירים גם אצל הספרדים שיש בהם רוח של שירה (לא נדבר על האשכנזים שחמדי השירים שלהם קשים להבנה). הספרדים היו נפלאים בשירה עד גירוש ספרד, ואחרי הגירוש היה אחד יוצא מן הכלל רבי ישראל נג'ארה, וזהו רב רפאל ענתבי מחכמי ארם צובא, חלק מהשירים שלו ממש הנשמע ויצאה מהם - "נפשי יצאה בדבר" (שיר השירים ה'), גם התקבל גם החרוז, גם המשקל, הכל יפה מאד. ותודה רבה לרבי כפיר פרטוש שהגיע לנו את השבת, התפלל חזן בערבית בשחרית ובמוסף, וגם בליל שבת נתן שנתיים פיוטים נפלאים מאד.

2. אמרתי שבדקו בספרי הפוסקים, ובספרד תקופת הראשונים הסתיימה עם גירוש ספרד בשנת ה'ב"ב ואצל האשכנזים תקופת הראשונים הסתיימה בשנת ק"ט. לכן הרב בעל תרומת הדשן לא נחשב ראשון, הוא היה חכם גדול, אבל היה אחרי התקופה הזאת, וכן מהר"ל ומהר"ל וייל, כל אלה היו אחרי התקופה הזאת. הראשונים שהיו לפני כן, דבריהם כמו בעלי התוספות, אבל אחרי שנת המגיפה השחורה (שנת ק"ט) כאשר הולכים אנשים כמו זבובים רח"ל, כבר אין כוחות כמו של הראשונים החכמים והפוסקים. (וע' בירחון א"ת סיון תשס"ט סוף סימן ק"ג).

3. הרמב"ם בכמורה נבוכים מנסה ללחוץ טעם למצוות (לא תמיד הטעמים ברורים, לפעמים יש עליהם שאלות), אך הדברים שהוא כתב שם (ח"ג פרק מה"ח) למה התורה אסרה לאכול חזיר, כי "אלו היתה מותרת אכילת החזיר, היו השווקים עם הבתים יותר מלוכלכים מבית הכסא, כמו שתראה ארצות הצרפתים היום" (הרמב"ם לא היה בצרפת, אבל נראה הוא שמע שהבתים שלהם כולם מלוכלכים רחמנא לצלן), ובמינוי התגלה שיש מחלה מסוימת באוכלי חזיר שאינה קיימת ביהודים" (חזן מנחה שהם רח"ל לא בסדר. פעם ראיתי בחוץ לארץ ביינתון הצופה ליליים שאמרו: היו נוסעים באניה "צ'ים" נדמה לי, "צ'ים מיד כיתים". במדבר כ"ד כ"ד) תשעה יהודים וערבי אחד, תשעה אכלו מהחזיר והוריעו, והערבי לא אכל והוא נשאר בריא. שאדם ידע כמה התפשטו לנו, "עם סכל ואין לב" (ירמיה ה"א), הרי התורה אוסרת את הדבר אחר, והערבים למדו מאתנו, והם לא אוכלים חזיר, ואלה עברייני רח"ל).

4. זה ספר רפואה שהיו לומדים בו בג'ר'א (זה היה הספר היחיד ברפואה שהגיע מוילנא, נדפס בשנת תרע"ג), המחבר שמו דוקטור שמעון בריינר.

5. המחבר הזה כותב מי שהאוכל חכם מדיק לו בשבת יוכל לאכול אוכל קר (יש חשמימי מדיקים להם). ולמטה כתב הערה: "ומה שכתוב בהר"ה על מינות לא מובן". אבל הוא לא הבין, כי הוא לא הכיר איפה הרז"ה חי ומה היה בספרד באותו זמן. בספרד היו אז כמה קראים שכל הזמן היו מנחמים את הרבנים (והיו קראים גם בקוראן, והם ששאלו לרבנים שם "כיצד סדר משנה", איך סדר המשנה שלכם? איך השתלשלה התורה שבעל פה מתורה שבכתב. ושלחו הרבנים שאלה זו לרב שיריא גאון וכתב להם איגרת, וזו "איגרת רב שיריא גאון" שבה פתח להם שענין אורה. הוא כתב שם את כל הדברים מתקופת רבב בעל ובעל ימיו (בערך שמונה מאות שנה), עם פרטים ופרטי פרטים. אבל מה היה לפני כן, כל ברור לנו, היו הנאים, אבל מתי נפטר ומה מתי כתב את המשנה? יש כל מיני דעות, אי אפשר לדעת בדיוק, יודעים

הוא לא ת"ח? אבל באמת המחבר הזה לא היה בסדר, אם תגיד לי אם כן איך ידע דברי הרז"ה? המשכילים הראשונים בעוה"ר היו לומדים תורה ומחפשים פרנסה. ובאמת כמה פרנסה יכולה להיות? רב בקהילה? רבנים רבים מתחרים על קהילה אחת מי יהיה הרב, זה מכאן וזה מכאן, בסוף אחד יוצא, וכי נעשה עשרה רבנים בכל עיר?! אז היו מחפשים דברים אחרים כמו רפואה, היו לומדים רפואה, ואחר כך כאשר נעשים רופאים צריכים לבדוק אנשים גם בשבת, אם תאמר שלבדוק יהודים בשבת מותר מטעם "חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה" (יומא דף פ"ה ע"ב), אבל מה תעשה כאשר החולה גוי? אם תאמר לו: אני לא בודק אותך, אתה מגביר את האנטישמיות, מה עושים? אז היו באים גם לגויים, ובודקים וכותבים ועשו את הכל. המשנה ברורה (סי' ש"ל סק"ח) כותב שרופאים כאלה הם מחללי שבת, אבל הרב עובדיה ע"ה לפני כמה שנים פרסם שכבר בימי ועד ארבע ארצות פסקו שמוות לרופאים יהודים לטפל בחולים גויים בשבת (ע"ל בשו"ת דברי חיים ח"ב "חאו"ס סי' כ"ה). והמשנה ברורה או שלא ידע את התקנה הזאת, או שהוא לא מקבל אותה). למה פסקו שמוות? מפני שהיהודי לא מחלל שבת מרצונו אלא מחלל שבת כדי שלא יזיקו אחר כך ליהודי אחר, כי אם אתה אומר: אני לא בודק גוי בשבת, מחר יהודי חולה הולך לרופא גוי, ויאמר לו: "כאשר עשית יעשה לך, גמולך ישוב בראשך" (עובדיה א' ט"ו), אני אעזוב אותך, לכן התירו את הדבר הזה, זה נקרא 'מלאכה שאינה צריכה לגופה', יש פוסקים שככה סוברים, הרב עובדיה מביא ראיות מכאן ומכאן ואומר שאפשר לסמוך עליהם (שו"ת יב"א ח"ח חאו"ס סי' ל"ח ע"ש). ויש דרך פשוטה לכל רופא שרוצה לשמור שבת, שיביא אתו בשבת עוזר נכרי (סטאז"ר שלומד את הטיפול בחולים). העוזר יסיע אותו במכונית, והרופא יבדוק ויחליט מה שנראה לו, ואח"כ יאמר לו לכתוב כך וכך, אחרי שהעוזר כותב את התרופות, הרופא יקרא ואם יש איזו שגיאה יאמר לו: תרשום עוד פעם כמו שצריך, אחר כך נותן לעוזר את החותמת שלו ויחתום בה. זו דרך פשוטה שמצילה מהמון דברים ואין בה שום איסור דאורייתא, אלא שאתה חייב לעשות מינימום כדי שהיהודים לא יסבלו, זה לא עלה בלבם. ולכן כאשר אחר כך יהודים יצאו לתרבות רעה עשו עוד גזירה, עוד חרם, עוד ניודי, מה הרווחנו מזה? שום דבר לא הרווחנו! לכן רק שהחורבן היה בשנת שלוש אלפים תתכ"ט. יודעים שרבי יוד לבבל מאה מיישים שנה אחרי החורבן, (ככה כותב רב נסים וקובץ בהקדמתו בתוכו), מהו היה בינתיים בתקופת של הנאים, חלל ושמעון, גמליאל ושמעון, גמליאל ושמעון ורבי זה כתוב שם בקצרה. כי אין לו ספרי יחסין. אבל הקראים היו שואלים. והלו הקראים בספרד אומרים אסור לאכול תמין בשבת, כי התורה אמרה "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (שמות ל"ג), אסור בשבת שתהיה אש בבית, גם אם הדליקו אותה מערב שבת, הכל אסור, יושבים וקופאים כמו קרח "קפאו ותבונות בלב ים" (שמות ט"ו ח), קפאו טפשים... זה עונג שבת? איזה עונג שבת זה? אבל הם היו עקשנים. לכן כותב רבנו זרחיה הלוי בסוף פרק כירה (דף ט"ו ע"ב מדפי הר"ף) "וכל מי שאינו אוכל תמין, צריך בדיקה אחריו אם הוא מין, ואם מת יתעסקו בו עממין. והזמנין לבשל ולהטמין, ולעגן את השבת ולהשמין, הוא המאמין, וזכה לקץ הימין", עשה חרוזים יפים מאד. ובא המחבר הזה אומר מה הקשר מי שלא יאכל תמין יתעסקו בו עממין? הוא לא ידע את המלחמה שהיתה שם, הרבה פעמים חכמים שגרים פה לא מכירים את המקום השני בכלל.

6. הוא כותב שם שהוא מנלח הזקן בתער כי "חוש היופי כבד עלינו מלהשאיר את הזקן", תודה רבה, אבל למה בתער? יש לך אפשרות אחרת! אלא שהוא לא היה בסדר.

7. היה ועד כזה שהתחיל בימי מהרש"א (אולי קצת לפני), נקראו ועד ארבע ארצות, ואמרו שהיה כמו סנהדרין, הם היו פוסקים כל מיני שאלות, עד שנסגר הועד הזה שנה אחת לפני פטירת הבעל שם טוב, בשנת תק"ט.

8. פעם ביישבת וולאז"ן היה אחד שלא היה בסדר, הוא היה אומן בשירה אבל כתב שירים מלוכלכים, גירשו אותו מהישיבה והלך אתו רבי חיים מבריסק

עיצוב גרפי: 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:43	18:02	16:49
18:40	18:04	17:06
18:38	18:02	16:54
18:41	18:04	17:07

להקדשות והנצחות 052-7130-552

ראש מוסדותינו הקדושים בארצנו הקדושה ומצודתו פרוסה עד צרפת, שם להגדיל תורה ולרוחם את נושאי דגלה בטהרה.

את עם הבחור המצויין בתורה ויר"ש ר' נתנאל כליפה הי"ו ל טוב, יחזקוה ויאמצוה הקב"ה להמשיך במפעליו הכבירים להגביר תורה ולהאדירה. אמן.

גיגע, תפסיקו להיות כל הזמן לחוצים ולחוצים ומחוצים.

הרמב"ם מונה רק מצוות שהם לדורות

1. שבוע שעבר (בעלון הקודם עמ' 18) אמרתי מלה לא מדוייקת, אמרתי שהרמב"ם בספר המצוות לא מנה פסוק **"בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו"** (שמות כ"ה, ט"ו), הראו לי שזה לא נכון, הרמב"ם מנה את זה במצוות לא תעשה מספר 86, ולמה מנה את זה? כי זו מצוה לדורות, הרי הבדים היו בבית המקדש "ודמן טעון הזיה על בין הבדים ועל הפרכות ועל מזבח הזהב" (ובחיים דף מ"ז ע"א), אם כן היו בדים, אז המצוה במקומה "בטבעות הארון יהיו הבדים", אבל יש מצוה אחרת, ואני החלפתי דבר בדבר¹⁸, מה המצוה? הרמב"ם כותב (ש"ש ג') וכבר טעה גם כן זולתנו (הכוונה על בעל הלכות גדולות) שמנה פסוק **"ולא יבואו לראות כבלע את הקודש ומתו"** (במדבר ד' כ'), כשהלויים היו הולכים ונושאים הכלים ממקום למקום אז **"אהרן ובניו יבואו וישמו אותם איש איש על עבודתו ואל משאו, ולא יבואו לראות כבלע את הקודש"** (שם פס"ו י"ט-כ'), לא יבואו הלויים להסתכל בשעה שמכסים את הקודש, זה אסור להם, בדברים של בית קודש הקדשים אסור להם להסתכל, אם כן מה אתה מונה, הרי זו לא מצוה לדורות? אלא בה"ג נלחץ להגיע לתרי"ג, אז לקח את הלאו הזה שם אותו, אבל זה לא שייך. בא הרמב"ן (בהשגותיו שם) והשיב עליי: הגמרא (סנהדרין דף פ"א ע"ב) אומרת שבכלל הלאו הזה ("ולא יבואו לראות כבלע את הקודש") מי שגונב "קסוה" דהיינו כלי שרת¹⁹. והרמב"ן מסביר, שהמילה "כבלע" פירושה לגנוב, כמו "חיל בלע ויקיאנו" (איוב כ"ט ט'), ויש עוד פסוק אחר: "והוצאתי את בלעו מפיו" (ירמיה נ"א מ"ד)²⁰, וא"כ "כבלע את הקודש" פירושו לגנוב את הקודש.

אין מקרא יוצא מידי פשוטו

ת. אבל הרמב"ם מייאן בזה כי זה לא הפשט, ולמה? כי לפי הפירוש הזה לא היה צריך להיות כתוב: "ולא יבואו לראות כבלע את הקודש", אלא "ולא יבלעו את הקודש", שהרי זו אזהרה שאסור לגנוב, וא"כ מה זה "ולא יבואו לראות", וכי מי שיראה אדם שגונב את הקודש חייב מיתה? הוא לא חייב מיתה, אלא הוא צריך למסור עדות - "אם לא יגיד ונשא עוונו" (ויקרא א' א'), הרמב"ם יש לו כלל שתמיד הולך בפסוקים ע"פ הפשט, ותמיד בודק מה הפשט של הפסוק, ואם בגמרא כתוב רמז, אז זה רק רמז. ואילו הרמב"ן אומר שיש מקומות שכתוב בגמרא "רמז" וזה כפשוטו, אבל הרמב"ם סובר שלא יתכן שמפני שבאיזה פעם "רמז" כפשוטו, אז כולם יהיו כך, ולכן מפרש שזה רק רמז והוא רחוק מן הפשט לגמרי. והפשט הוא שהלויים לא יבואו לראות ולהסתכל "כבלע את הקודש" - בשעה שמכסים את הקודש, כי זה קודש הקדשים וצריך שאף אחד לא יסתכל.

ברכות התורה דאורייתא או דרבנן

ט. וראינו שהרמב"ם תמיד כסופר ומונה את תרי"ג המצוות עושה את זה ע"פ הפשט. למשל הרמב"ן אומר (בהשגותיו לספר המצוות סוף חלק עשין, מצוה ט"ו) שברכת התורה דאורייתא, וצריך כל בוקר לברך ברכת התורה מזין תורה²¹. כמו שהגמרא אומרת (ברכות כ"א ע"א): מנין לברכת התורה שהיא מן התורה? שנאמר: **"כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוקינו"** (דברים ל"ב ג'), שכאשר אתם קוראים ומזכירים שם שמים תתנו "גודל", כלומר תברכו את ה', א"כ רואים שזו מצוה לברך את ה', וברכת התורה מדאורייתא. ואילו הרמב"ם לא חושש לזה, ופוסק שאין שום

18. אדם חייב להודות על האמת, ולא לעשות חמכות לתרץ, לא, אתה לא הבנת אותי. לא נכון, אני לא הבנת, לא אתה לא הבנת.
19. הגמרא אומרת, מאי קסוה? כלי שרת. למה אמרה כלי שרת, תאמר "קשותיו ומנקיותיו" (שמות ל"ה כ"ט). אלא משום ש"קשותיו ומנקיותיו" ש להם פירושים שונים (מנחות צ"ו ע"ב) רש"י בפרשת תרומה מביא את זה, והמשנה אמרה הגונב קסוה, לא הכריעה כדעת מי, לכן הגמרא אמרה קסוה זה כלי שרת, כל מי שנכנס לבית המקדש וגונב כלי שרת קנאים פוגעים בו, וכולל כל כלי שרת אשר בביהמ"ק. וכן נראה מדברי הרמב"ם (פ"ח מהלכות סנהדרין ה"ז) ע"ש.
20. זה כתוב בהגהה של רבי ישעיה פיק בסנהדרין שם מהרמב"ן על התורה (במדבר ד' כ').
21. אנחנו אומרים **"אשר קדשנו במצותיו וצינו על דברי תורה"**, והאשכנזים אומרים **"לעסוק בדברי תורה"**. והטורי זהב (סימן מ"ז סק"א) אומר מה ההבדל בין "לעסוק" ובין "על דברי תורה"? "ש"לעסוק" זה בעיון, ואילו "על דברי תורה" פירושו ללמוד ולקרוא. אנחנו אומרים אולי יש אנשים שאינם יודעים לעיין, וכי לא יברכו?! לכן מברכים "על דברי תורה", ואז אפילו אם קראת תהילים ומשנה, או גרסת דף גמרא אפילו קריאה בעלמא, גם זה טוב. אבל האשכנזים אומרים שצריך לעיין. ואדם שאינו מעיין מה יעשה? יכלל עם אחרים שמעינים.

ברכה מן התורה חוץ מברכת המזון בלבד (עי' הלכות ברכות סופ"ב, ובהשגות הרמב"ן ה"ל), וככה דעת מרן (סי' ר"ט סעי' ג'), ומה נעשה עם הגמרא הזאת? הצ"ח כתב (ברכות כ"א ע"א) שיש מקומות בגמרא שכתוב "מנין לדבר פלוני שהוא מן התורה" וזה לא מן התורה אלא רק אסמכתא בעלמא. אבל עדיין למה הרמב"ם לא קיבל את דברי הגמרא כפשוטם שהפסוק "כי שם ה' אקרא" פירושו שיש מצוה מן התורה לברך ברכת התורה? התשובה פשוטה מאד, הרמב"ם סובר שאי אפשר להעמיס את זה בפסוק, כי אם הפסוק מתכוון לזה, הוא לא היה כותב: "כי שם ה' אקרא הבו גודל", אלא "כי שם ה' אקרא אני אתן גודל לאלוקינו" שהרי אם אני רוצה ללמוד אני צריך לברך, וכי הם יברכו ברכת התורה ואני אלמד?! הרי זה לא יכול להיות. או שיכתוב "כי שם ה' תקראו הבו גודל" שאם אתם רוצים ללמוד, תברכו. לכן כל דבר שאינו פשט, הרמב"ם לא מונה אותו בכלל תרי"ג מצוות, וכמו שכתב (בשורש ב') שדבר שיוצא מדרשות שהן לא פשוטו של מקרא, אני לא מכניס אותו אע"פ שיכול להיות שהוא מדאורייתא. כי אין מקרא יוצא מידי פשוטו, רק כשאומרים חז"ל שזהו מגופי תורה [ע"ש].

תלמיד חכם צריך לכבד את עצמו

י. הגאון יעב"ץ שפרו מור וקציעה (סימן מ"ז)²², כתב שיש לו גמרא מפורשת כמו הרמב"ן, וקשה מה הרמב"ם י' פרש בה. הגמרא (בבא מציעא דף פ"ה ע"ב) מביאה פסוקים בירמיה (ט"ז י"א-י"ב): **"מי האיש החכם ויבן את זאת, ואשר דבר פי ה' אליו ויגידה, על מה אבדה הארץ, נצתה כמדבר מבלי עובר. ויאמר ה' על עוזבם את תורתי"** (קוראים את זה בהפטרה של תשעה באב), והגמרא אומרת מה הפירוש "עוזבם את תורתי"? **שלא בירכו בתחילה**. וא"כ משמע שברכת התורה זה דבר חשוב מאד שבגללו אבדה הארץ. אבל אם ברכת התורה היא דרבנן, היתכן שעל זה אבדה הארץ?! גם אם לא בירכו "בלאשי" (לא צריך), הרי מדאורייתא שבביל ללמוד תורה לא צריכים לברך. אלא ודאי שזה מדאורייתא, וזו קושיא עצומה לכאורה. וכן הוכיח הרב פרי חדש (שם). בא הרב חיד"א (ברכ"י שם ס"ק ח') ואמר שהפ"ח לא ראה את תשובת הרמב"ם (שור"ת פאר הדור ס' מ"ב) שהובאה בשיטה מקובצת (בבא מציעא שם), הרמב"ם מפרש שמה שאמרה הגמרא "שלא ברכו בתורה תחילה", הכוונה שהיו צריכים לתפוס את המקום שלהם בתור תלמידי חכמים ולומר: "אנחנו קוראים הראשונים²³, וכיון שהם ויתרו ונתנו את זה לאחרים, משמע שלא העריכו את התורה (וגם היעב"ץ לא ראה תשובה זו)²⁴. **אדם שלומד תורה צריך להחזיק מעצמו ולא לבזות את עצמו**, לא לומר "אני לא יודע כלום, אני בור ועם הארץ", אתה לא בור ולא עם הארץ, **תלמיד חכם צריך לכבד את עצמו, אין הכוונה שילבש בגדי מלכות, אלא הכוונה שיכבד את עצמו וידע אני "בן תורה"**²⁵.

22. זה ספר נפלא מאד. אבל כשהוא חולק על זולתו הוא יורד חזק מאד, ולא איכפת לו מאף אחד, איך כתוב בגמרא (הר"ה דף ט' ע"א)? נשיא שאין על גביו אלא ה' אלוקיו, וזה היעב"ץ, אין על גביו כלום, הוא יכול לומר על הראשונים שטעו והשתבשו. ככה הוא כותב. **אבל לתחילה לא כותבים ככה**, והרהר פעמים אדם שכתב ככה, אתה רואה שהוא הטועה, והוא זה שהשתבש.
23. הרמב"ם יש לו כלל וחזור על זה כמה פעמים, שתלמיד חכם צריך לעלות ראשון לתורה, ותלמיד חכם צריך לעלות לתורה הוא מבזה את התורה שלו, וכמו שכתוב בגמרא (מגילה דף כ"ב ע"א) שרב קרא בכניי - שרב היה עולה ראשון כמו כהן. והוא כתב בפירושו המשנה (גיטין פ"ה מ"ח), אני לא מבין, אנחנו הספרדים יש לנו מנהגים משונים, אבל חכמי צרפת שכל המנהגים שלהם ע"פ הגמרא, למה הם לא מקפידים שתלמיד חכם יעלה הראשון? הרי כתוב שרב קרי בכניי?! ובימינו הרב עובדיה ע"ה היה עולה במקום כהן (בימי החול, אבל בשבת היה עולה מפיסר להשלים מאה ברכות). ופעם בא אחד ואמר לי אני כהן בן כהן עד אהרן הכהן, וא"כ כשהרב עולה זה מבזה את הכהונה שלי, אני לא מתפלל אתו. אמרתי לו אל תתפלל אתו, וכי הוא מחכה לך אם תתפלל אתו או לא תתפלל אתו?! זה דבר ידוע בגמרא שרב קרי בכניי.
24. למה לא ראה? זה נדפס בחייו אבל לא הגיע אליו. שיטה מקובצת על בבא מציעא נדפס בסביבות שנת ת"ק, והיעב"ץ חי עד שנת תקל"ו. בשביל לזכור באינו שנה נפטר יעב"ץ, תזכור שזו השנה שאמריקה קיבלה את העצמאות שלה. פעם הייתי באמריקה לפני ארבע שנים בשנת תשע"ו, ואמרו ששנים הזה כל הנהגות ישראל, כן זה 240 שנה לעצמאות של אמריקה. וזה נקרא "חג ההודים", כי באותו היום שוחטים תרנגולי הודו בין סוף, ולמה? כי לפני 240 שנה בשנת תקל"ו באו לכאן ולא מצאו מה לאכול, ובאו אלה שכבשו את אמריקה, ומצאו כמה תרנגולות הודו מסתובבים, שחטו אותם ואכלו, לכן הוא נקרא חג ההודים, במקום "חג ההודאה" אומרים חג ההודים.
25. פעם היו המשכילים הרשעים אומרים לבחור ישיבה "ישיבע בוחר", אז אמרו להם אל תגידו "ישיבע בוחר" תגידו "בן תורה" או "בן ישיבה". **ההבדל בין בן ישיבה ובין מן שלא לומד תורה, כמו בין חושך לאור**, משמש ככה. כעם מישור היה חייב למס הכנסה סכום גדול מאד, כשבא לביית המשפט בא אליו אחד אמר לו אתה יודע כמה אתה חייב? אמר לו אני לא יודע, אמר לו ששים מיליון שקל. הוא שמע את זה נפל ומת. גמרנו, הששים מיליון הלכו לאיבוד... (כי שמש ומגן ה' צבאות" (תהלים פ"ד י"ב), שמש ראשי תיבות ששים מיליון שקל...) טיפש, ככה עושים? תאמר לו זה סכום גדול, בוא נסתדר. היה מרגיע אותו לאט לאט והיה משלם במשך כמה שנים, כאשר אמר לו כמה הוא חייב בבת אחת זה כמו שקרה לו. (שמואל י' פעם פתק מניחון שכן

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד

ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מוגה ע"י מגוהים מוסמכים מיישיבת כסא הרמב"ם

תשמישי קדושה

לשמיעת הזוכים בהגרלות הביניים ובהגרלה שנערכה בהילולא

התקשרו למס': 08-6727523

טבילת כלים דאורייתא או דרבנן

יא. ויש עוד מקום כזה, שאף על פי שכל הפוסקים כמעט סוברים שטבילת כלים היא מן התורה חוץ מכלי זכוכית²⁶, הרמב"ם סובר שגם כלי מתכת החיוב שלהם מדרבנן²⁷. ולמה, הרי הפסוק אומר: "אך את הזהב ואת הכסף את הנחושת את הברזל את הבדיל ואת העופרת, כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהר, אך במי נדה יתחטא" (במדבר י"א כ"ב-כ"ג), ולמדו חכמים (ע"ז ע"ה ע"ב) ש"מי נדה" הכוונה במים שנדה טובלת בהם דהיינו במקוה, וא"כ מוכח שמדאורייתא צריך להטביל את הכלים. אלא שהרמב"ם סובר שזה לא הפשט (וגם רש"י רומז שהפשט לא כך), כי לא מצינו אף פעם שהתורה קוראת למקוה מי נדה, "מי נדה" הוזכרו בפרשת חוקת (במדבר י"ט ט') לעניין אפר פרה אדומה: "והייתה לעדת בני ישראל למשמרת למי נדה חטאת היא". זה נקרא מי נדה. ואם כן מה כוונת הפסוק של הכלים? שכאשר באו מן המלחמה עם מדין, והביאו את הכלים שלהם שיש בהם גם טומאת מת (שאינו פ' שהגוי לא מטמא, זה דוקא בטומאת אהל, אבל הוא מטמא במגע ובמשא), צריך לחטא אותם במי נדה (דהיינו אפר פרה אדומה). אבל הדרשה להטביל אותם במקוה זה מדרבנן, כך דעת הרמב"ם וכך פשט הפסוק. ואינו יודע אם אמר את זה מלבו או שאמר זאת על פי רב סעדיה גאון (מי שיכול, יבדוק מה רב סעדיה פירש ב"מי נדה") [א"ה: זה לשון רס"ג: וגם במי הזאה יתחטא]. כי הרמב"ם הולך תמיד על פי הפשט. כל הלימוד של הראשונים כמו הרמב"ם ורבנו חננאל היה בדרך הפשט.

היה מעשה. אבל התורה כולה חסד ורחמים טובים. היא נותנת לאדם חיים. תראה, אין יתכן אדם אחד שהגיע מרוסייה מעמיד את כל המדינה כולה בסכנה?! עוד בחירות ועוד בחירות, וישבו ויחוו לפני פי הבחירות לפני בעל צפון" (ע"פ שמות י"ד ב) זה בעל צפון, כי זו עבודה זרה. שבוע שעבר אמרתי (בעלון הקודם הערה 1) שברמת גן עומד בראשה אחד כהן שזה אותיות נכה (כי הוא טוען שבני ברק שלנו היא עיר נכה), אני אגיד לכם (עוד סיבה) למה הוא נכה, שהרי יש כאן בבני ברק בן פורת יוסף מעל 180,000 יהודים, ואין משטרה אחת. ומסתדרים, אם יש איזו בעיה הולכים לרב או לבית דין שמקובל עליהם, וגמרנו. ושם ברמת גן איני חושב שיש שם 180,000 תושבים, ויש שם משטרת רמת גן "בוקר וערב לקרח וחורב" (קיבת אישור עתה), זה גנב וזה זכור. פעם אחת הלכה אשה אחת להתקשר, יצאה מהבית חטפו אותה, זה קרה שם לפני כמה שנים, מה זה? וכי זו עיר שצריכים ללמוד ממנה? עומד בראשה שוטה אחד. כל התומכים בו הם ברמה של גן-ילדים. לכן קראו לזה רמת גן - רמה של גן...

26. שחכמים יתקנו להם טבילה. ולכן במקרה של ספק אם הוטבל או לא הוטבל ספיקא דרבנן קולוא (עיי' בספר ברור השילוח ח"ב עמ' קפ"ח), ויש עוד כמה מקרים שיש בהם חילוק בין כלי זכוכית לכלי מתכת. 27. כך הלשון שלו בהלכות מאכלות אסורות (פרק י"ז ה"ה), וחמש פעמים באותה הלכה רומז לזה, והוא אומר שם: כיון שאמר הכתוב וטהר אמרו חכמים וטוּיפוּ לו עוד טהרה להטביל אותו.

גיכר שהוא מלך אך ללא בגדי מלכות

יב. שבוע שעבר (בעלון הקודם אות י"ט) דיברנו על ברכת המלך, שהרב עובדיה ע"ה אומר (חזון עובדיה ט"ו בשבט עמ' ת"א) שלא מברכים עליו "שחלק מלכותו לבשר ודם" אלא אם כן יבוא בבגדי מלכות. אבל אני חשבתי שאם הוכר שהוא מלך, לא צריך בגדי מלכות, ובמיוחד בימינו שאין לרוב המלכים בגדי מלכות, וכי מישוהו ראה את טראמפ לובש בגדים מיוחדים?! (ולא רק שלא ראינו דבר כזה, אלא כל אדם יכול לקנות כתר ולהניח על ראשו ולומר "אני מלך")²⁸. ויש לי סיוע לדעת הרב ע"ה שהכתר קובע, יש פסוק במגילת אסתר (ו' ח') "ויבאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך", מה זה "אשר לבש בו", אשר לבש אותו היה צריך לומר? אלא הכוונה שהמלך לבש את המלוכה על ידי הלבוש והכתר (עיי' בספר סנסן לייאר עמ' קס"ה), אז אם הוא לבוש בבגדי מלכות אפשר לברך, ואם הוא לא לבוש בגדי מלכות אי אפשר. אבל זה רק דרך דרש, זה לא הפשט, ובגדי מלכות לא מעלים ולא מורידים. אולי הוא גנב אותם?²⁹! לכן צריך לדעת שהוא באמת מלך, ואם אתה יודע שהוא באמת מלך והוא גם לבוש בגדים טובים, ויש לו משרתים ושרים אין הכי נמי יש לברך עליו, אבל אם הוא נראה אדם פשוט, או שהוא התחפש בכוונה כמו שאול המלך

28. והיה אחד שעשה כך, לפני שנה או שנתיים בא איש אחד מסודן, ואמר אני המלך של הסודנים ויש מתחתי 300 מלכים ואני מחזיר אותם בתשובה, ובחג הסוכות אלך לכותל המערבי וכולם יבואו אתי. והטעה כמה רבנים וברכו עליו "שחלק מלכותו" כשבא אלי לא ברכתי עליו, מה יש לברך עליו?! וגם לא ראיתי עליו כתר, (אמרו כשהלך לאחריהם שם כתר). יש אנשים שמטעים, לכן אי אפשר לסמוך על הכתר. 29. פעם היה מעשה בצדק אחד שמו שאול חיון, שמשמו אלוקים ואנשים, ופעם כשהרב עובדיה רצה להחליף את הגלימה והמצנפת שלו הוא קנה אותם 3000 שקל, והיה מדי פעם בא ואומר כמה מלים לבדו אנשים, והיה מדבר כמו הרב בדיוק: "שנתבת שמו לעד", "אתם לא יודעים מי זה רשב"ם. זה לא אתם רחוב שגר בו הרב פלוני, אלא זה רבינו שמואל בן מאיר שנפטר בשנה פלונית...". איזה בקיאות יש לך... ופעם אחת הוא בא, וראיתי שאנשים כואב להם שהוא מחקה את הרב, אז אמרתי להם שהיה דבר כזה בימי הגאון הנודע ביהודה - רבי יחזקאל לנדא, שהיה גאון ופוסק גדול היה פייטן, והנה יום אחד בקשו ממנו שיהיה חזן בבעילה של כיפור, ורצה לנגן את המלים "מלכלל חיים בחסד" כמו החזנים, אבל יצא לו קצת מעוות, אז היה אחד שהיה מחקה את המנגינה שלו, והיה מנגן אותה ואומר זו ה"מנגינה" של הרב שלנו, אמרו לו אתה לא מתבייש? אתה פוגע בכבודו הרב, אמר להם אני אלך אליו, הלך אליו, אמר לו מחילה כבוד הרב, אמרו לי שזה פגיעה בכבודו, ואני לא התכוונתי לפגוע רק התכוונתי לשמח אותם, אמר לו בוא אני אכתוב לך שאני מתיר לך, וכתב לו: אני יחזקאל לנדא נותן רשות למוכיל כתב זה לכלכל חיים שלו במלכלל חיים שלי... שישמש בניגון שלו לפרנסה שלו. אבל לא הבינו את זה, ועד שיצא הצדק הזה גנבו לו את הבגדים של הרב עובדיה. מי שגנב חייב לשלם. אתה יכול להגיד לו אל תבוא עוד פעם בבגדים כאלה, או תעשו מודעה צנועה נגד זה. אין הכי נמי. אבל מה היתר לך לגנוב?! מה אתה עושה דברים כאלה? אדם צריך לדעת לעשות כל דבר בחכמה ובדעת.

רשימת הזוכים בהגרלה הגדולה שנערכה בערב ההילולא

תאור	שם הזוכה	עיר	מס' כרטיס	תאור	שם הזוכה	עיר	מס' כרטיס
רכב חודל 2020	אגיון וילנה	ביתר-עילית	52	סט שרשרת עגילים וטבעת	ישראל	בני ע"ש	4451
חפשה מלמחז "אמלון אחרון"	אבנן	ברכה	959	עגילים זהב	סלוצק	קרית יערים	1617
הנצחה "בית נאמן" לשנה	חמוץ ירושלים	ירושלים	2317	עגילים זהב	אעזי	אשקלון	2239
קניות בחופר לשנה	דוידאן	בני-ברק	450	עגילים זהב	רבנו	חשן	4540
דלק ושטיפה לרכב לשנה	אגתאל	נתיבות	4487	עגילים זהב	אעזים	ברכה	2413
ביביסט או מורה פחית לשנה	נאלעד	בית חורן	1517	עגילים וטבעת	אאלבו	ירושלים	1009
תחנת כל השנה - "מאר ברוח"	גבית	ברכה	4656	שעון יוקרתי	שדאלי	אשקלון	4229
תחנת כל השנה - "מאר ברוח"	גססן	חיפה	2513	שעון יוקרתי	מבן	כרמי קרית	1591
תחנת כל השנה - "מאר ברוח"	אגלה	באר-שבע	591	שעון יוקרתי	ה.בן חמו	ירושלים	2172
תחנת כל השנה - "מאר ברוח"	אגתאל	ברכה	1391	שעון יוקרתי	מבן	אופקים	1384
זכיה בעזרת בית לשנה	שקלין	ניצן	1091	שעון יוקרתי לגבר	שפאלו	ותיבת	1484
טבעת משובצת יהלום	רוסיה	ירושלים	479	שעון נשים	הגויה	ותיבת	95
טבעת יהלום	הרדא	ברכה	257	שעון נשים	י.ד. עשש	אשקלון	4724
תפילין מתודרות	גבסי	הרצליה	4573	שעון נשים	רחמו	אשדוד	109
סוכה קומפלט	יפניה	קרית-גת	2265	שעון נשים	רבנו	אשדוד	2160
סוכה קומפלט	אבנן	ברכה	2679	שעון נשים	דבן	רמת-גן	1304
כסא אליהו + סוכת ילדים	ג.ה.חדד	ברכה	4452	שעון נשים	יבן	עלי	201
כסא אליהו + סוכת ילדים	איהושע	מרכז שפירא	165	שעון נשים כסף זהב	ח.בוכריס	אשקלון	2588
כסא אליהו + סוכת ילדים	רבן	נבריה	1033	שרשרת אמת	נחוד	ברכה	288
פרנס המוסדות	ד.ג.ציון	איתן	4271	שרשרת ח'י	שדרת	אבנן	1538
פרנס המוסדות	שבן	קרית-גת	270	שרשרת מגן דוד	יבן	אשדוד	2174
פרנס המוסדות	גבן	מיר	2585	שרשרת מגן דוד	מבא	הרצליה	4814
תור	גססלי	מודיעין עילית	1777	טבעת כסף	יפיוט	אשדוד	4155
תיקוחל	סלוצק	קרית יערים	4719	טבעת כסף	השושן	יבנה	4195
מכונת כביסה	רבנו	קרית גת	4656	טבעת כסף	נורכילי	בני-ברק	2403
טבעת זהב	אביתן	אופקים	1109	טבעת כסף	נחוד	ברכה	1703
טבעת זהב	ג.ח.דין	הרצליה	4568	טבעת כסף	גורמט יוקרתי	ירושלים	1346
טבעת זהב	אאלבו	ירושלים	1327	טבעת כסף	רבנו	חשן	2605
טבעת זהב	אגתאל	ירושלים	4515	טבעת כסף	חמוץ	אשקלון	1471
טבעת זהב	ירושלים	בני-ברק	2091	ערכת תמוקות	נבוקרה	בני-ברק	2465
טבעת זהב	האחנה	ותיבת	4551	ערכת תמוקות	י.ד. עשש	אשקלון	2478
טבעת	ת.מדד	גדה	1564				
טבעת	גבן	אשדוד	3881				

תענית דיבור

עשרות אברכים ובני תורה יקיימו עבורך תענית דיבור יום שלם כולל קריאת כל ספר התהילים ג' פעמים. ומעלת וסגולת תענית הדיבור ידועה, ובפרט בימי השובבי"ם.

(ראה בחשיבות ענין זה בדברי מרן שליט"א בעלון הקודם 196 וכן בעלונים קודמים).

התענית תתקיים ביום חמישי לפרשת משפטים עלות השתתפות לכל שם 84 ש"ח כמנין פ"ד תעניות.

למסירת שמות ניתן לפנות למספר
050-4104217
 או להשאיר הודעה בקו בית נאמן
0799270505 שלוחה 13

להצלחת יום חורי,
דניאל בוכריס, יונתן
מאמו, חיבה סופר
וכדיד בוכריס וכו'.

לרפואת
רבקה חיה
בת הנינה
אסנת

לרפואת
הבה"ח
יוסף בן
עליזה הי"ו

לעילוי נשמת
יוסף חי כהן
בן מסעודה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
מ"ד הצדיק רבי
מיכאל (כלפון)
בן רחל (רחלה)
עידן ע"ה.
נ"ע ב' שבט תשנ"ד

לעילוי נשמת
איש חיל רב
נחום
בן ביה סעדון ע"ה.
נ"ע י"א שבט תשע"א
ורעותו אשת חיל
מסעודה בת כמנה ע"ה.
נ"ע ד' כסב"ת תשע"ח

ליניק וחכים השקדן בתורה
הבה"ח יהונתן בנן"
לרגל הכנסת
למען עול תורה ומצוות
יה"ר שיהיה שמך
כשם הגדולים אשר באורך

אצל בעלת האוב, לא מברכים עליו.

אתה מלך

יג. אמנם חסידי חב"ד מספרים שבזמן שהגאון רבי שניאור זלמן בעל התניא היה בכלל (כי היו נגדו כל מיני חסידות, עשרים ושנים סעיפים, עד שאמרו שצריך לגזור עליו מוות בר מינן. והוא היה יושב שם והיה להם כל מיני שאלות. וישב בכלל חמישים ושלשה ימים, וביום י"ט בכסלו הגיע בתהלים לפסוק "פדה בשלום נפשי מקרוב לי" (תהלים נ"ה י"ט), וכשאמר "פדה בשלום נפשי" אמרו לו: הוצעה, (אדוני), ובא לתא שלו אחד השרים של רוסיה שהיה מלומד, ואמר לו: יש לי שאלה בתורה, מדוע כתוב: "ויקרא ה' אלקים אל האדם ויאמר לו איכה" (בראשית ג' ט')? וכי הוא לא ידע איפה אדם הראשון מתחבא, מה זה "איכה"? אמר לו: איכה זה לא שאלה על אדם הראשון, אלא על כל הדורות הבאים, התורה היא לאותה התקופה ולכל החיים כולם, ובשעה שהקב"ה אמר איכה, התכוון גם עליך, אדם כמוך שהוא כבר בן ארבעים וחמש (הוא ידע בדיוק את מספר השנים שלו) מה עשיית בחיים שלך?! התורה אומרת לכל אדם ואדם "איכה?!? מה אתה עושה בחיים שלך? הוא מאוד התפלא מהפירושו הזה, והלך לקיסר של רוסיה ואמר לו: היהודי הזה חכם גדול, תראה מה שהוא הסביר לי, אמר לו: אם כך אני רוצה לראות אותו. מה עשה הקיסר, התחפש

ובא כאדם פשוט, ורבי שניאור ראה אותו ובירך עליו "שחלק מכבודו לבשר ודם", אמר לו הקיסר: מה אתה מברך? אמר לו: אתה מלך. אמר לו הקיסר: איך אתה יודע? אמר לו: כשבאת הרגשתי כבוד מלכות, הרגשתי אימה מיוחדת, וידעתי שאתה המלך כי "מלכותא דארעא קעין מלכותא דרקיעא" (ברכות דף נ"ח ע"א). ולכאורה הרי הקיסר היה מחופש, וא"כ למה בירך? אבל אפשר לומר שלא בירך בשם ומלכות, מי אמר שבירך בשם ומלכות?! ובלוי שם ומלכות אפשר לברך, כמו שהרב כותב (ש"ת יבי"א ח"ח חו"ר סי' כ"ב אות כ"ה) שכאשר הגיע הנשיא ניקסון, הוא בירך עליו בלי שם ומלכות.³⁰

תראה שאדע יותר ממך

יד. אבל באמת נראה שעל הנשיא ניקסון, כיון שאתה יודע שהוא נשיא של כולם והוא מוכר, ובאים אתו פמליא ועושים לו כבוד מיוחד, הוא נחשב כמלך. ולכן אין קושיא ממה שמסופר בגמרא (ברכות דף

נ"ח ע"א) על רב ששת, שפעם הגיע מלך ורב ששת שהיה סגי נהור יצא עם כולם לקראתו, והיה שם צדוקי אחד שאמר לרב ששת: למה אתה בא לראות את המלך? הרי אתה לא רואה אותו? "חצבי לנהרא, כגני לייא" - הכדים השלמים הולכים לנהר למלאות אותם, אבל הכדים השבורים בשביל מה? כלומר אתה כד שבור, אמר לו רב ששת: חזי דידיענא [תראה שאני יודע] יותר ממך. והיה רעש גדול של חיילים או של חצוצרות ותופים, והצדוקי שאל אותו: המלך הגיע? אומר לו רב ששת המלך עדיין לא בא, ואחר כך היה עוד רעש, ובאו כל מיני חיל רגלי, אמר לו: המלך הגיע? אמר לו רב ששת עדיין לא הגיע, ובפעם השלישית היה שקט מוחלט, אמר לו עכשיו המלך הגיע! אמר לו איך אתה יודע? אמר לו כי כתוב בפסוק: "לא ברוח ה'" (מלכים א' י"ט י"א), "לא ברעש ה'" (שם), "לא באש ה'" (שם פסוק י"ב), "ואחר האש קול דממה דקה" (שם), דממה דקה זה סימן שהגיע המלך, אתה רואה שאני רואה יותר טוב ממך. ומבואר שם בגמרא שכשהגיע המלך בירך רב ששת עליו. אז אומרים הנה רב ששת לא ראה את המלך, אבל התשובה שהוא הרגיש וידע שזה המלך וכולם יודעים שזה המלך, אבל אם אתה לא יודע שהוא מלך כי הוא מחופש ורק מישוהו לחש לך באוזן שזה המלך ודאי שלא תברך עליו. אם הוא נראה אדם פשוט אל תברך, כמו מלך שישן שודאי לא יעלה על הדעת לברך עליו "ברוך שחלק מכבודו לישן הזה"... הרי הוא נרדם ונוחר - "מדון נשמע נחרת סוסינו" (ירמיה ח' ט"ז) ואתה מברך עליו?! לא שייך הדבר הזה.

אתרוג, ולא ריבת אתרוג

טו. בשיעור שעבר אמרתי שמצוה לאכול בליל ט"ו בשבט ריבת אתרוגים, אבל 30. אבל כשהגיע אובאמה שהיה רשע, וכי נביר עליו "שחלק מכבודו" וכי זה יש לו כבוד בכלל, רחמנא ליצלן, ברוך ה' שהשתחררנו ממנו, והרב היה אומר עליו: "עבדים משלו בנו פרוק אין מידם" (איכה ה' ח)... שמונה שנים אובאמה לא רוצה לרדת מהבמה... אחר כך ירד וגמרנו.

התורה והברנה

לגדולי ישראל שהגיעו להילולא ועל ראשם ועל צבאם מן ראש הישיבה שליט"א, השי"ת יאריך בטוב ימיהם ובנעימים שנותיהם.

לכל ידידי המוסדות שהרימו תרומותיהם המכובדות בנדיבות לב.

לאלפי המשתתפים שזכו להיות נוכחים בהילולת הענק. לעשרות המתנדבים, העובדים, וצוות הניהול, על הפקת ההילולא בהצלחה ב"ה.

וכל מי שעדיין לא זכה לתרום, יזכה כעת: התקשרו עכשיו 08-6727523

ותזכו להיות חלק מהמוסדות, מהפצת התורה ומהוצאת העלון.

קבלתי מכתבים שהריבה הזאת מרוססת יותר מדאי, כי מרססים את האתרוג הרבה שיהיה נקי ויפה, ועושים ריסוס על ריסוס ואין לזה כל ביסוס...³¹. ואסור לאכול אם יש חשש. לכן מי שיש לו ריבה מהאתרוגים של ארץ ישראל יקחו הוא והילדים כל אחד מעט מאד, ו"שומר מצוה לא ידע דבר רע" (קהלת ח' ה'), ומי שיש לו אתרוגים ממקום אחר ממרוקו וכדומה, יכול לאכול אותו, כי שם לא מרססים, הם לא יודעים בכלל מה עושים באתרוגים, אבל כאן בארץ יודעים שאתרוגים שווים זהב (כי האתרוג צהוב כמו זהב...) וכו' ולכן מרססים אותם הרבה.³³

מוה"ר הגאון החסיד רבי ינון חורי זצ"ל

טז. השבוע יש הילולא של רבי ינון חורי ע"ה, והוא היה גאון אבל בעוונות לא כתב כלום. אביו אמר לו תכתוב, ורבו אמר לו תכתוב (רבו זה רבו של אבא, ותמיד היה מעיר לכתוב חידושים), אבל הוא לא כתב, היה אומר אם הקושיא שלי היא קושיא אמיתית א"כ היו צריכים המפרשים לכתוב אותה, ואם לא כתבו אותה, סימן שזה שיבוש, לכן אני לא כותב. ופעם הלכתי אליו ואמר לי (בין חצי שעה לארבעים דקות) כמה חידושים ורשמתי אותם בפתק קטן, הוא מדבר ואני רושם, ואחר כך בבית מעמוד קטן כזה פיתחתי ועשיתי אחד עשר עמודים בדפוס, וכולם נכנסו בתוך הספר "שמש ינון" (שני כרכים) שכתב בנו רבי שושן חורי שיהיה בריא, והוא כתב שאביו חידש שבעים ושמונה חידושים במשך כל ימי חייו כנגד שבעים ושמונה שנותיו (ומהם חידושים רבים ששמעתי מפיו ורשמתי). אבל הוא חידש אלפים רק שלא נכתבו מה לעשות. לכן כדאי ללמוד בספרו שמש ינון. ומי שיעזור ליישיבה שלו יבורך מן השמים. ה' יתברך יברך אתכם, יתן לכם חיים טובים וארוכים, בזכות כל הרבנים שאנחנו מזכירים אותם. אמן כן יהי רצון.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל הקהל השומעים פה והשומעים דרך הליון והשומעים ברדיו והקוראים אח"כ בעלונים, הקב"ה ימלא כל משאלות לבם לטובה, ויראו נחת מבניהם ובני בניהם, ויהיה להם כל טוב, עושר ואושר וכבוד לאורך ימים ושנות חיים אכ"ר.

- 31. יכול להיות שאם עושים בדבש, הדבש ממת את כל הרעלים, כי יש רבנו יונה שמוכא בהרא"ש (מסכת ברכות פ"ז אות ל"ה) שכל מה שנמצא בתוך הדבש הופך לדבש. אבל מי יודע, צריך אדם בקי שיבדוק את זה.
- 32. פעם שלח של איזה ישיבה בא לאמריקה, והביא אתרוג לאיזה גביר ואמר לו: האתרוג הזה לא פחות מששים אלף דולר, אמר לו הגביר: מה אתה מושגע? הרי בששים אלף דולר אני יכול לקנות ששים אתרוגים. אומר לו השליח תשמע, זה מה שהראש ישיבה אמר לי. אמר לו הגביר: אם ככה אני לא רוצה. אחר כך העשיר חשב אולי באמת הישיבה אין להם כסף, ואין להם מה לעשות, התקשר אליו, אמר לו תבוא בחזרה, בא אליו ושילם לו ששים אלף דולר, ואמר לו: היכות שאני עוזר ליישיבה היא חשובה מאד, ואני מוכן לשלם ששים אלף דולר ואפילו יותר.
- 33. אבל אם אתה לוקח אתרוג ממרוקו הם לא יודעים כלום, את האתרוג אתה לוקח משם בזיל הזול ומוכר אותו ביוקר, אני משלם מאתיים שקל על האתרוג והמוכר אומר לי: זה יותר מדאי, אתה משלם על אתרוג מאתיים שקל?! והוא כל כך יפה, אז לאכול ריבה מאתרוג מרוקאי זה בסדר (ואולי יש עוד סוגים).

בְּתִירַת תִּכְלֶלֶת, מצוות ציצית בשלמות!

מרזן ראש הישיבה שליט"א:

...כיון שהתכללת הזאת קרוב לודאי שזאת התכללת המקורית, ע"פ כל הבחינות והמחקרים שעשו, לכן כדאי אדם ללבוש תכלת". (מתוך שיעור)

עוד אין לך תכלת? הגקלג לזר היום וקבל סמסול! קו הגבלג - קו זיכר ושימונים

0799-1000-65 זוכרתם... ראה - זכרה - עשה

מראות קודש מההולוא הגדולה ליל ו' שבט התש"ף

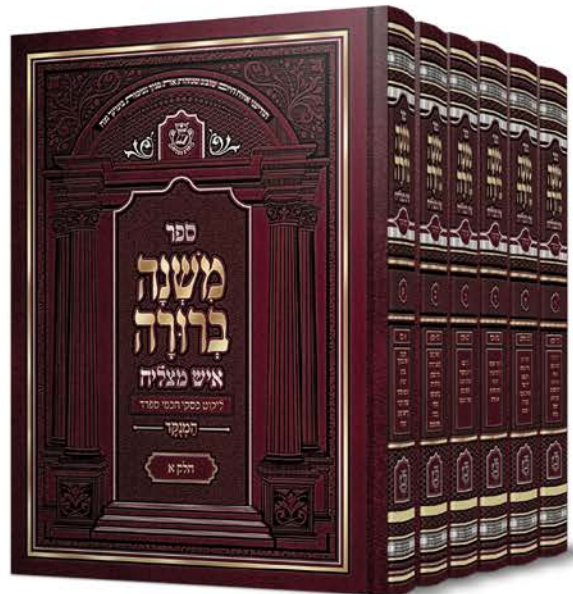

קהל אלפים, מעמד מדגש, האוויר מלא זאפוף בהוד רוממות פולאי קדוש
וטמיר, על אדמת הקודש מקום מושבו של אותו חסידא ופרישא הסנא קדישא
מזן רבי רחמים הי הויתה הנהן זצוק"ר

משנה ברורה לנולם!

משנה ברורה עם הערות והארות איש מצליח לספרדים ועדות המזרח

שההלכה נוטה, באה הארה, בכל מקום שיש נפקא מינה לדינא, נחקקה הערה. ויצאה מהדורא ראשונה בפורמט קטן בשנת התשנ"ד, ומהדורא נוספת בשנת התשס"ח, וכעת מהדורא שלישיית בשנת התש"ף מנוקדת ומהודרת עם אלפי הוספות ותיקון הערות נכונות שקבלנו, והכל בשפה אחת ודברים אחדים, ברוב פאר והדר.

במהלך עריכת הספרים שיציאתם לאור בזה אחר זה התפרסה על פני כשני עשורים, הבלחיו לאור עולם ספרי מרן הגר"ע יוסף, תשובות הגר"ש משאש, פסקי האור לצי"ן, כל כתבי הגר"מ לוי, ועוד ספרי הלכה חשובים, ולאור זאת הכללים שנוסחו בתחלה שהתמקדו בשילוב הכרעותיו של הגאון רבי יעקב חיים סופר בעל 'כף החיים', במרוצת השנים כאמור התרחבו וגוּבשו, להביא את דעתם של פוסקי ההלכה הספרדים האחרונים, וגם את אשר עודם חיים לאוי"ש"ט כמו 'בית נאמן', 'שמע שלמה', 'הלכה ברורה', ועוד, עד להכרעה למעשה. ובנוסף אף נתנית דגש לביורוי הלכה בנושאים שהתחדשו בימינו.

מעתה לא יהיה לומד בבית המדרש שלא ימצא את מבוקשו; בקי ורוצה הספק בידיעת הלכה למעשה? לומד למבחני הרבנות? הערות מתומצצות ומדויקות מעטרות את גליונות המשנ"ב, ומאירות בכל מקום בו אין דברי המשנ"ב עולים להלכה לפי הספרים. יש ספק בהלכה במקרים שנתחדשו בימינו? כתבים תשובה בהלכה? אלפי תשובות הלכתיות ועיונים בהבנת הש"ע והכרעת ההלכה לפי הספרים, נוספו בסוף כל כרך וכרך מחלקי המשנ"ב.

במבט שני, כמדומה שהבשורה היא לא רק ליצאי עדות המזרח, המהדורה החדשה עומדת בכבוד גם אל מול אחיותיה הבכורות שיצאו בעבר על ידי מכונים חשובים, וכוללת עימוד מפורא ומנוקד נח ונעים ללימוד, תיקוני דפוס רבים, עזרים ואמצעי המחשה כמו איורי תלת מימד מתקדמים להלכות עירובין, מבוא ודברי פתיחה כהקדמה לנושאים שונים, ועוד רבבות הערות חשובות בדברי המשנה ברורה למעשה, לפי כל העדות, בהם אלפי הערות מאירות מגליונותיו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א.

ובבית מדרש של מעלה, יושבים ועטרותיהם על ראשיהם שני גדולי העונה והתורה שהצמיחה היהדות כדור הקודם, אלו שהתוו את דרך החיים, בעל ה'חפץ חיים' ובעל ה'כף החיים', ומביטים ברוב נחת אל מול השלחן הערוך לכולם, הנה מעתה משנה ברורה והלכה ברורה במקום אחד.

את סדרת הספרים 'משנה ברורה - איש מצליח' ניתן להשיג בחנות המכון, ובחנותי הנבחרות.

ישנה כמות מצומצמת של סטים שנתרמו לע"נ, לחלוקה לבתי מדרש, המעוניינים ניתן לפנות במכתב או בפקס לישיבת כסא רחמים. כמו כן המעוניינים לתרום סטים לחלוקה שיוקדשו להצלחה או לע"נ ניתן להנציח במנע הנ"ל.

מאה ושלוש עשרה שנה אחרי שחתם מרן ה'חפץ חיים' את יצירתו הנפלאה 'משנה ברורה' - ביאורו לש"ע או"ח לפי הכרעת פוסקי אשכנז, משלים 'מכון הרב מצליח' את המשימה, והופך את הסדרה שקנתה את מושבה כספר יסוד בארון הספרים היהודי, לספר הלכה למעשה גם לספרדים ועדות המזרח, כאשר בכל מקום מובאת הכרעת גדולי הפוסקים הספרדים, ממרן הש"ע ועד מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל, עד ועד בכלל.

כל מי שעוסק בלימוד הלכה למעשה, בוודאי יודע ומכיר את החלל הזה. מצד אחד אין עוד ביאור לש"ע, מסודר וברור כמו המשנה ברורה, עד שניתן לומר שאין מי שלומד היום ש"ע או"ח, ללא משנ"ב. אך מאידך גיסא, מרן ה'חפץ חיים' כתב את חיבורו ליוצאי אשכנז, כאשר הכרעותיו הם לפי דעת הרמ"א והאחרונים האשכנזים, וכידוע במקרים רבים (מטעמי בהירות הלשון והקיצור וכדומה) אף מבאר את דברי הש"ע לפי מנהגי אשכנז, גם בניגוד לכונתו של מרן. וכבר כתב מרן החיד"א בספרו 'שם הגדולים' (מערכת ספרים מערכת ט' אות י"ב) שכל ספרדי העושה כדעת הרמ"א נגד מרן, טעון תשובה וכפרה, וכ"ש בארץ ישראל אתרא דמרן.

את ההחמצה הזו בדיוק, היטיב לתאר מרן בעל ה'איש מצליח' כאשר נפגש לראשונה בסדרת הספרים הנפלאה 'משנה ברורה'. היה זה באחד מביקוריו בצרפת, נפשו שכמהה לרוות מהמתחדש בעולם הספרות היהודי, חמקה לחנות ספרים יהודית שם גילה לראשונה את ה'משנה ברורה'. הרב עיין קמעה, קנה שני סטים, נדהם מהעריכה והבהירות, ופלט: "אכן באמת משנה ברורה, אבל.... ברורה לאשכנזים, לא לנו".

אשר בניו עלו ארצה, האמירה הזו הדהדה ונחרטה בכניו שליט"א, מי שלימים הקימו יחד את 'מכון הרב מצליח'. אט אט נטווה החזון והוצב היעד; המשנה עוד תהיה ברורה גם לספרדים ועדות המזרח. ומחזון למעשה, גויסו לפרויקט החשוב גדולי התלמידי חכמים פוסקי ההלכה. בין העורכים שהשתתפו בכתיבה נמנה לא אחר מאשר הגאון הרב משה לוי זצוק"ל, בעל מנוחת אהבה ועוד, ולהבדיל בין החיים הגאון רבי רחמים מאזוז שליט"א. וכך במשך שנים ארוכות כל סעיף גדול וקטן, ביאור הלכה ושער הציון, נבחן ונמדד בעבודה חסרת תקדים, אם נכון הוא למעשה לספרדים, או לא. בכל מקום

התרגשות בעולם התורה:
אחרי כשלושה עשורים
של עבודה דקדקנית, הופך
ה'משנה ברורה' לספר הלכה
למעשה המתאים גם לספרדים
ועדות המזרח | בעבודה גדולה
וחסרת תקדים, עמלו ת"ח וזמו"צ
לעבור בין רבבות פסיקותיו של
מרן החפץ חיים, ולציין היכן
שהפסיקה אינה תואמת לדעת
מרן השולחן ערוך וגדולי האחרונים
הספרדים | הפרויקט הכביר בו
השתתפו עשרות פוסקי הלכה,
החל באמירה אגבית של מרן בעל
'איש מצליח' וביזימה היסטורית
של בניו שהנציחו את הרגע | הלכה
ברורה ומשנה ברורה במקום אחד

מחיר הסט 360 ₪
(עד 4 תשלומים)
מחיר מבצע 290 ₪
עד פסח

רח' הרב עוזיאל 26 בני ברק 03-6714821 | 050-4158565

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

גיליון 153

אי התאונה?

למען תספר

אין כבוד אמתאי אלא רק התורה

המשנה (אבות פרק ו' משנה ג') אומרת: "הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפלו את אחת, צריך לנהוג בו כבוד". פשוט, אדם שלומד מחברו אפלו משהו קטן, ואפלו פסוק אחד שהוא קרא משפשו, והוא אמר לו לשים לב לקרא נכון, צריך לנהוג בו כבוד. המשנה ממשיכה: "שפן מצאנו בדרך מלך ישראל, שלא למד מאחיתפל אלא שני דברים, קראו רבו אלופו ומידעו, שנאמר ואתה אנוש פערני אלופי ומידעני (תהלים פרק נ"ה פסוק י"ד)". "אנוש פערני" פירושו כמנוני כמנון, וכי היה כמנוהו בצמית! הרי דוד מלך וזה בסך הכל יועץ, אבל בכל זאת קרא לו "אלופי ומידעני", כי למד ממנו שני דברים. מה הדברים האלה? "אשר יחדו נמתיק סוד בבית אלקים נהלך ברגש" (שם פסוק ט"ו). דבר ראשון, "אשר יחדו נמתיק סוד", אמרו חכמים (כלה רבתי סוף פרק ח'): פעם אחת מצא אחיתפל את דוד שהיה יושב ולומד לבד, ואמר לו שצריך ללמוד בחברותא שנים ביחד, כי כך כל אחד מחדד את השני, ומבינים הם טוב יותר. דבר שני, "בבית אלקים נהלך ברגש", פעם דוד המלך נכנס לבית הכנסת בקבד ובגרעש כי הוא מלך, ואמר לו אחיתפל: "אתה נכנס לבית מלך מלכי המלכים, תוריד את הכבוד שלך ויתהלך בהתרגשות". [ויש אומרים "ברגש" ראשי תבות ברה, רוח, גשם, שלג, שעם כל זה הולכים לבית הכנסת]. על שני הדברים האלה דוד קרא לאחיתפל "רבי אלופי ומידעני", למרות שהוא מלך. ואחיתפל אדם פשוט. "והלא דברים קל וחומר, ומה דוד מלך ישראל שלא למד מאחיתפל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו אלופו ומידעו, הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפלו את אחת, על אחת כמה וכמה צריך לנהוג בו כבוד". המשנה מסיימת: "ואין כבוד אלא תורה, שנאמר 'כבוד חכמים ינחלו' (משלי פרק ג' פסוק ל"ה) ותמימים ינחלו טוב" (שם פרק כ"ח פסוק י'). ואין טוב אלא תורה, שנאמר 'כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו' (שם פרק ד' פסוק ב')". מה הפרוש כבוד? מפני שמלמד אותך תורה, פעם נפטר אדם שהעמיד אלפי תלמידים שמשתקים בהצגה וכדומה, ובהלכה שלו - הלכו אחריו אולי עשרה-עשרים איש, והתקנא בזה נשיא המדינה חיים הרצוג ואמר: רבנים שנפטרים הולכים אחריהם רבבות [עשרות אלפים ויותר]. והנה אדם הזה שגם פן העמיד תלמידים הולכים אחריו כמה בודדים, מה ההבדל ביניהם? זה העמיד תלמידים בפנובוני' וזה העמיד תלמידים להצגות. אין כבוד אמתאי אלא רק התורה. (גיליון 140 אותיות א' - ג').

חיבה

איזו תקופה הסתיימה בשנת 'המגפה השחורה'? ומה נסגר אחרי 410 שנים מתקופה זו?

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שעות 21 (חובה לציין שם וכתובת) נא לשלוח התשובות עד יום שני בערב פתרון **מגילון קודם**: פתרון החידה: כשרב אומר "חביבי" מה ולמי כוונתו? כוונתו לדודו רבי חייא (ויפיוש חביבי, דודי, כאילו כתוב את בייבי, כלומר את של אבא). הוסיכם: משפחת צדיק - בני ברק.

פתרון מי בתמונה: הר"צ. הגאון הקדוש רבי יוסף יצחק מליבאוויטש, האדמו"ר השישי של חסידות חב"ד. הווכה: יוסף חיים עמאר - מושב גפן

ידע ידע

- א. בפרשתנו, "לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא"** (שמות כ' ז'). אמרו חכמים (ברכות דף ל"ג עמוד א') כל המברך ברכה שאינה צריכה עובר משום לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא. **האם מי שמברך ברכה שאינה צריכה זה אסור דאורייתא או דרבנן?** יש אומרים שזה אסור דאורייתא [מן התורה] וכפשוט הגמרא "עובר משום לא תשא". זו דעת הרמב"ם מפירש בתשובה (ש"ת פאר הדור סי' ק"ה), ובחבורו [מנשה תורה - ה"ד התוקה] אפשר לפרש לכהן ולכהן (עיי' בשו"ת יביע אומר חלק א' חלק א"ח סימן ל"ט אות ז'). ויש וכותב בדעת מרן, **הרב משה לוי זצ"ל** (ברכת ה' חלק א' פרק א' הערה 9) כותב שפאפטר לומר בדעת מרן שאסור ברכה שאינה צריכה הוא מדרבנן, ואלו **הרב עובדיה זצ"ל** (שו"ת יביע אומר שם אות ח') כותב שגם מרן סובר שזה דאורייתא כמו הרמב"ם. וגם **החיד"א** (בבברי יוסף סימן מ"ו סק"ו וסימן רצ"ה סק"ה) כתב פכה. פעם למדנו את הדברים, ונראה שיש מקום בירכה דעה (סימן של"ד סעיף ל"ז) שמקור להבין בדעת מרן שאסור ברכה שאינה צריכה מדרבנן ממש (עיי' בשו"ת בית נאמן ח"א חלק א"ח סימן כ"א ד"ה ואשר אני). אבל הרבה פוסקים ראשונים אומרים שאסור ברכה שאינה צריכה זה מדרבנן, והם, רבנו תם (ראש השנה דף ל"ג עמוד א' בתוספות ד"ה הא) ואתריו שלשים ראשונים שסוברים ככה (עיי' ברכת ה' שם עמוד כ"ט). ולדעתם התורה שאמרה לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא הפנה תאסור להשבע לשוא, כי זה אסור תורה, אבל אדם שאומר ברכה אפלו שלא צריך, אין אסור בזה מהתורה [אלא שחכמים
- ב. מספר התבות בברכת כהנים יש בהם רמזים גדולים מאד.** ויש ספר שלם שכתב חכם מאבצת שמואל, וכלו פרושים ורמזים על זה. אבל נאמר דברים הכי פשוטים בזה. הברכות אינן פאות בבת אחת אלא לאט לאט, ונבאו עליהן כל הברכות האלה והשיגה" (דברים כ"ח ב'), פי הם פאות לאט לאט, ולכן "יברך ה' וישמרך" - שלש מלים, אחר כך מתקדמים "יאר ה' פניו אליך ויחנך" - חמש מלים, אחר כך מתקדמים עוד "ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום" - שבע מלים. ביחד חמש עשרה מלים. וסימניו: "ואינו בדרך את עמו ישראל באהבה", המלה "באהבה" היא בגימטריא חמש עשרה. אבל לא רק במלים אלא גם באותיות: "יברך ה' וישמרך" - חמש עשרה אותיות, יאר ה' פניו אליך ויחנך" - עשרים אותיות, "ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום" - עשרים וחמש אותיות. וזה גם פן חשבון סימטרי. (גיליון 115 אות ו').
- ג. הגאון רבי שמ"ח גאגין** (רבי שלום משה חי גאגין, בנו של רבי אברהם חיים גאגין) היה גדול והיה הרב של הממלכים ב"בית אל". הוא חבר שו"ת שמת נפש, וחוזי מזה הוא כתב גם פרוש על ספר "אהל מועד", שזה ספר של אחד מתלמידי הרשב"א (והיום קתוב על הכריכה שלו בקצור "אהל מועד מהראשונים", וכנראה בגלל שהשם של המחבר אה"ל) יש הערות של החכם הזה רבי שמ"ח גאגין, וקרא להם "יריעות האהל". (גיליון 46 הערה 19 והערה 20).

הלכה נאמנה

- ב. הפלל שבכל מלה שמסתממת בכ"ף סופית שהיא לנוכח כמו יברכה וישמרה, הפכים כהנים פניהם לימין, שמאל ואמצע, וכן במלה האחרונה "שלום"**. (שלח ערוך סי' קכ"ח סעיף מ"ה) והסימן יש"א (זה קלל שהרבה כהנים לא יודעים עד שפסטיגלים בסדור). וככה הדיו בזה, שאם אין כהנים והתן אומר "ברכנו בברכה המשלש"ת", אז צריך התן לעשות לימין ושמאל, אבל אם יש כהנים, הרי הם עושים כבר את זה, והתן אינו צריך לעשות. (גיליון 115 אותיות ד', ז', וראה בגיליון 147 אותיות י"ד וט"ז).
- א. מרן בבית יוסף** (חלק אורח חיים סימן קכ"ח) כותב שחשוב לשאת פנים [ברכת כהנים] בכל יום (כמו מנהג ארץ ישראל), וכך כותב **הבן איש חי** (שנה ראשונה פרשת תצוה אות ד'), ובכל המקומות נהוג פן. אמנם האשכנזים בחו"ל לא נוהגים פן, וכן פתוס נהגו כמו האשכנזים בזה, אבל **אבא זצ"ל** הנהיג ביישיבה שלו לשאת פנים כל יום, כמו שכתבו מרן והבן איש חי. פעם היתה קהלה שלנו בחוץ לארץ, ושאלו: "האם אפשר לנו לנהג כמו הבן איש חי ולשאת פנים כל יום?"